

Utmaningar och utsikter för kvinnor på Brasiliens landsbygd under Agenda 2030

Amanda Barroso Lima, Beatriz Abreu dos Santos och Isadora Cardoso Vasconcelos, UNDP Brazil (FN:s utvecklingsprogram i Brasilien)

Småskaliga jordbrukare står för cirka 70 procent av utbudet av vissa grödor i Brasilien¹. Familjejordbruk kan bidra till att minska fattigdom och förbättra matvarusäkerhet. Kvinnor är viktiga aktörer inom jordbruk och landsbygdsutveckling – i utvecklingsländer utgör de 43 procent av den totala rurala arbetskraften (FAO 2015) i Brasilien och cirka 30 procent (IBGE 2006). Kvinnor lägger i genomsnitt 372 timmar per år på jordbrukssysslor jämfört med mäns 368 timmar (FAO 2015).

En jämlik tillgång till produktionsmedel och information skulle kunna öka avkastningen från jordbruk i utvecklingsländer med 2,5–4 procent (FAO 2015). Trots detta ställs kvinnor fortfarande inför strukturella orättvisor såsom undermålig infrastruktur och service på landsbygden, kulturellt betingade roller, instabila marknader, diskriminering i kontakt med institutioner, hinder när det kommer till immateriell rätt och äganderätt, utsatthet inför klimatförändringar och brist på tillgång till information och sociala välfärdsprogram.

Vad gäller den otillräckliga tillgången till land, kredit och finansiellt stöd så är kvinnor i ett utsatt läge vid ekonomisk instabilitet. Det är också mycket troligt att kvinnor påverkas av klimatförändringar på landsbygden. För att bygga resiliens mot klimatförändringar och ekonomiska barriärer så är kvinnors markägande centralt, eftersom det underlättar tillgången till kredit och mikrofinansiella tjänster. Dessutom uppmuntrar det till kollektivt handlande, vilket kan vara effektivt för att bygga socialt kapital och bemöta socioekonomiska svårigheter och genusklyftor.

När det kommer till äganderätt så fastslår den brasilianska federala konstitutionen obligatorisk gemensam äganderätt för par². Utöver det så har INCRA Förordning nr. 981/2003 sedan den trädde i kraft lett till att mäns förtryck mot kvinnor i hemmet minskat på landsbygden. Dessutom bidrar programmet *Bolsa Familia* i stor utsträckning till att stärka kvinnor, då de utgör över 90 procent av programmets förmånstagare. Trots dessa framgångar kvarstår dock betydande utmaningar för att uppnå jämställdhet i Brasilien.

Kvinnor är de huvudsakliga vårdnadshavarna i hushållen; de lägger mer tid än män på att ta hand om familjens välmående i fråga om nutrition, utbildning och hälsa. Globala data från 2012 visar att kvinnor i genomsnitt lade 202 timmar per år på hushållssysslor, jämfört med 52 timmar bland män (FAO 2015).

Med tanke på dessa skillnader och det faktum att kvinnor generellt inte får betalt för det arbete de utför hemma, kan klimatförändringarna påverka kvinnor i större utsträckning. Därför är det viktigt att synliggöra de strukturella faktorer som underminerar kvinnors roll i utvecklingen på lokal, regional och nationell nivå för att både få bukt med genusklyftor och bygga resiliens.

En rapport om genusrelaterade framsteg inom ramen för Milleniemålen skriven av FN's *Interagency Task Force on Rural Women* (2012) avslöjar att alla Milleniemålen resultatindikatorer visar att kvinnor på landsbygden globalt sett befinner sig i en sämre situation än såväl män på landsbygden som män och kvinnor i städer. För att bemöta den här situationen är det viktigt att dra nytta av de möjligheter som presenteras i Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan och de Globala målen för hållbar utveckling utgör viktiga ramverk för att följa upp sociala förändringar relaterade till ojämställdhet på landsbygden och ger förslag på interventioner och politiskt agerande inom dessa områden.

Det är även essentiellt att inkludera resultatindikatorer som tar hänsyn till genusperspektivet och mäter kön, etnicitet, ålder, inkomst och handikapp för att följa upp de Globala målen och de 169 delmålen. I detta avseende är det nödvändigt att mål 2.3³ och 5.a⁴ följs upp med resultatindikatorer som analyseras gentemot var och en av dessa faktorer⁵. De är relevanta för att bättre kunna identifiera de mest utsatta grupperna i

samhället, då ojämlikheter både är intersektoriella och flerdimensionella. De är också fundamentala vid utformandet av policys, som skulle kunna vara mycket bättre riktade och anpassade till specifika sociala, ekonomiska och befolkningsmässiga kontexter.

En sådan strategi skulle kunna minska skillnader gällande tillgång till produktionsmedel, teknologi, kunskap och ekonomiska och sociala möjligheter, liksom förbättra kvinnors roll inom jordbruket, vilket skulle innebära framsteg mot att lyckas nå alla de Globala målen för hållbar utveckling. Detta kommer endast att vara möjligt genom ett tillvägagångssätt som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet och möjliggör en mer korrekt förståelse för hur män och kvinnor på olika sätt påverkas av offentlig politik.

Referenser:

FAO. 2015. Enhancing the potential of family farming for poverty reduction and food security. Rome: Food and Agriculture Organization.
Tillgänglig: <<http://www.fao.org/3/a-i5120e.pdf>> [2015-12-14].

IBGE. 2006. Census of Agriculture 2006. Rio de Janeiro: Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística.

IFAD. 2015. "Telling the stories of rural women through SDG indicators."

Tillgänglig: <<http://ifad-un.blogspot.co.uk/2014/02/telling-stories-of-rural-women-through.html>> [2015-12-14].

United Nations Inter-Agency Task Force on Rural Women. 2012. Rural Women and the Millennium Development Goals. New York: United Nations.

Tillgänglig: <<http://www.un.org/womenwatch/feature/ruralwomen/facts-figures.html>> [2016-03-10].

Noter:

1. Vid 2006 så representerade familjejordbruk 87 procent av den nationella produktionen av kassava, 70 procent av bönor, 46 procent av majs och 38 procent av kaffe (IBGE 2006).

2. I Brasilien så har INCRAMDA redan erkänt homosexuella pars rätt att tillsammans äga land.

3. Se mer på <<https://goo.gl/tDMzKd>>.

4. Se mer på <<https://goo.gl/SvQsHD>>.

5. Den interinstitutionella Expertgruppen för De Globala Hållbarhetsmålen Indikatorer måste i mars 2016 presentera ett ramverk med indikatorer för global uppföljning av de 17 målen. För mer information, se <<http://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/>>.

Denna One Pager är ett partnerskap mellan IPC-IG och den Internationella fonden för jordbruksutveckling (IFAD)

Översättning till svenska: Sofie Olsson, International Policy Centre for Inclusive Growth (IPC-IG)

Korrekturläsning: Åsa Maria Hermansson